

FLUSHEN OF VERVERSEN

TEKST BAS SNIJDER

SPOELEN MAAR!

Automatische transmissies hebben periodiek verse olie nodig. Tijdig verversen of spoelen ('flushen') voorkomt problemen, maar herstelt ze niet.

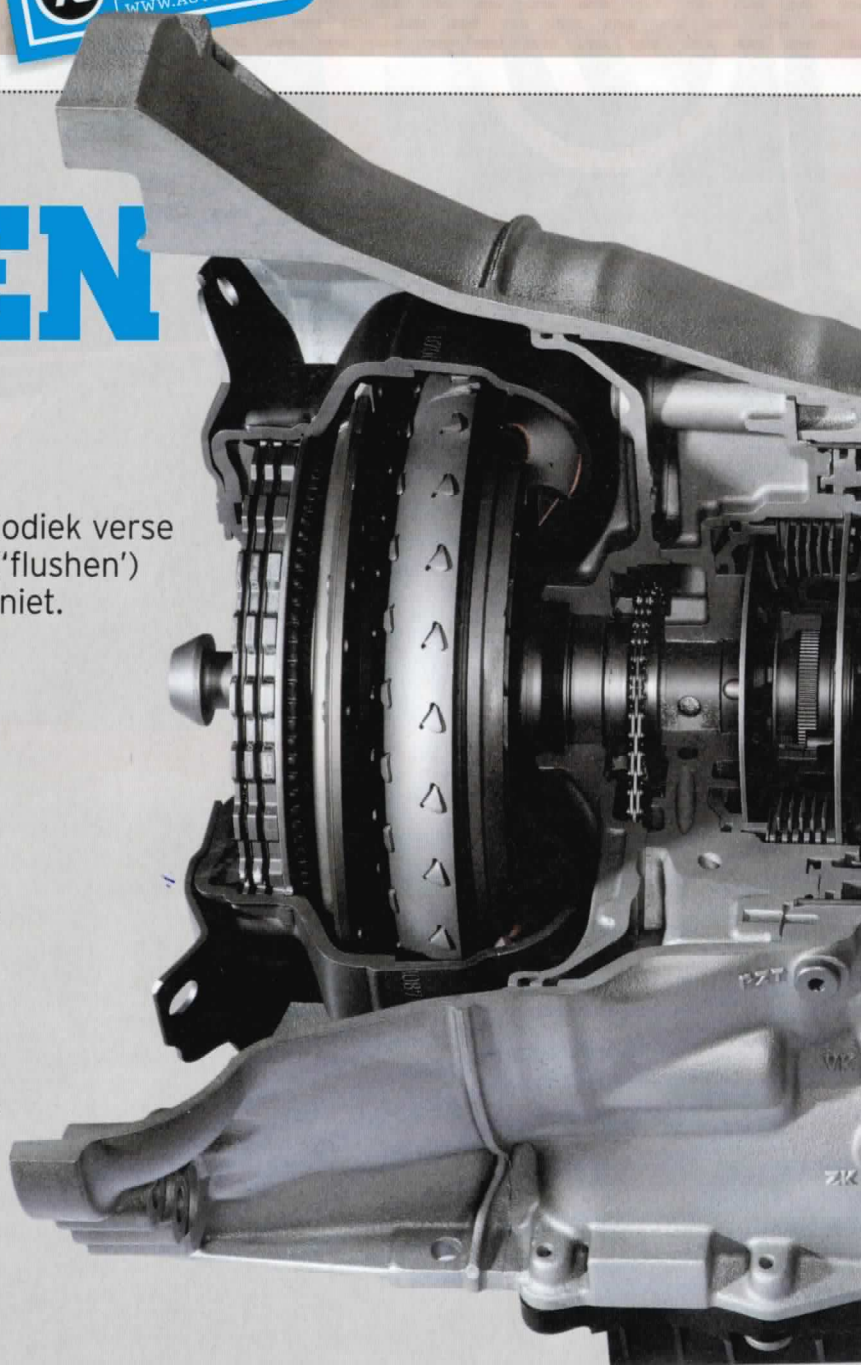
N iemand vindt het vreemd dat motorolie regelmatig moet worden vervast. Toch worden andere auto-onderdelen die met olie worden gesmeerd regelmatig overgeslagen tijdens onderhoudsbeurten. Dat geldt in het bijzonder voor automatische transmissies met koppelvormer. Door hun complexe constructie, met nauwe gangen en frictieplaten, functioneren deze alleen optimaal met schone olie. Toch wordt ATF (*automatic transmission fluid*) in de praktijk meestal pas vervangen als een automaat slecht gaat schakelen. Dat is rijkelijk laat, want in deze situatie helpt vaak alleen nog een – kostbare – revisie. Het mag duidelijk zijn: olie verversen verlengt de levensduur van een automatische transmissie alleen als het tijdig gebeurt. Verversen kan op twee manieren: oude olie aftappen en bijvullen met nieuwe olie, of de bak spoelen met verse olie, een techniek die bekendstaat als 'flushen'. Beide methoden hebben voor- en nadelen, vertelt Jeroen Trapman van Autrans Transmission Parts & Service, dat gespecialiseerd is in onderhoud, reparatie en revisie van transmissies. "De klassieke manier gaat het snelst en is het voordeligst. Eerst wordt de oude olie afgetapt. Vervolgens worden oliecarter en oliefilter gereinigd of vernieuwd en nieuwe olie bijgevuld." Deze methode neemt weinig tijd in beslag en kost gemiddeld 200 tot 250 euro, inclusief btw.

Een nadeel van aftappen en bijvullen is dat altijd een aantal liters oude olie achterblijft in de koppelvormer. In feite wordt slechts een deel van de totale inhoud vervast. Trapman: "Voor een volledige vervastiging is spoelen de beste oplossing. Hiervoor wordt een speciale machine aangesloten op het ingaande en uitgaande oliekanaal van de automatische transmissie. Deze machine pompt met lage druk schone ATF met een temperatuur van 45 tot 55 graden door de bak en vangt de oude olie op. Tijdens dit proces wordt nagenoeg alle oude olie vervangen door nieuwe, inclusief de inhoud van de koppelvormer. Ook in deze situatie worden oliecarter en -filter gereinigd of vernieuwd." Het enige nadeel van spoelen is de hogere prijs. Er wordt meer ATF gebruikt, gemiddeld 10 tot 15 liter, en het aansluiten en spoelen kost twee tot drie uur. De gemiddelde prijs ligt tussen 300 en 400 euro, inclusief btw. "Vanuit technisch oogpunt is spoelen de beste methode", oordeelt Trapman.

Op sommige internetforums heeft spoelen/flushen een welhaast magische status verworven. Het zou klachten als bonken, slippen, slecht schakelen en andere problemen kunnen verhelpen. Volgens Trapman is enige relativisering hier op zijn plaats. "Flushen is een vorm van onderhoud, niets meer en niets minder. Een preventieve maatregel, maar zinloos als een automaat

al klachten geeft." Ongeveer een op de vijf telefoontjes die Autrans krijgt, is afkomstig van mensen die hun bak hebben laten flushen, waarna de oude klachten weer terugkeerden. "Mensen zien op internet positieve ervaringen, maar de slechtere resultaten hoor je vaak niet. Als mensen ons bellen en vragen naar flushen, dan is onze eerste vraag of er klachten zijn. Is het antwoord 'ja', dan beginnen we met een proefrit en een diagnose." Slechts in bepaalde gevallen kan flushen beginnende schakelproblemen verhelpen. "ATF heeft een sterk reinigende werking. Nieuwe ATF kan lichte vervuiling verwijderen en het brein van de bak gangbaarder maken, zodat deze soepeler gaat schakelen." Bij ernstigere klachten is flushen zonde van het geld,

'FLUSHEN IS ZINLOOS ALS EEN AUTOMAAT AL KLACHTEN GEEFT'

HERKEN DE KLACHTEN

Een gezonde automaat heeft helderrode of doorzichtige ATF. Zware vervuiling en brandvlucht of metaaldeeltjes in de olie wijzen op mechanische slijtage en dan helpt alleen revisie. Sommige problemen hebben een externe oorzaak, zoals een lekkende oliekoeler of warmte-wisselaar waardoor koelvloeistof en ATF vermengd raken. Zelfs een kleine hoeveelheid koelvloeistof kan de papierlaag op de frictieplaten aantasten. Ook dan is reviseren de enige oplossing

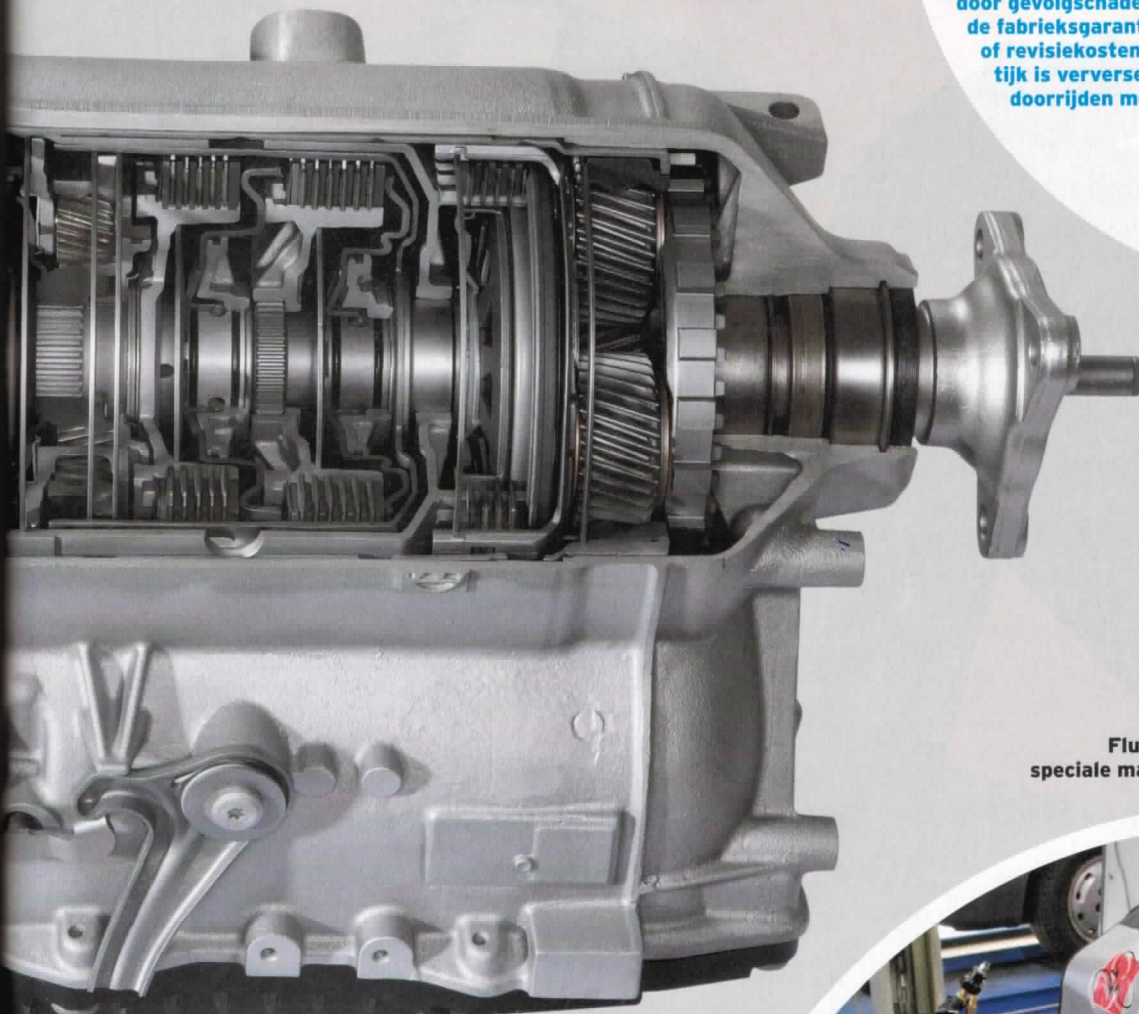
Een automatische transmissie met koppelomvormer (rechts) functioneert alleen optimaal met schone olie.

FILLED FOR LIFE?

Veel autofabrikanten hanteren geen verversings-termijn voor ATF en stellen dat het smeermiddel een autoleven lang meegaat ('filled for life'). Als je bedenkt dat nieuwe auto's worden ontwikkeld voor een levensduur van 150.000 kilometer, dan klopt dat aardig. Binnen deze termijn geeft vervuilde olie niet snel problemen en zijn er weinig garantieclaims door gevolgschade. Zodra een auto echter buiten de fabrieksgarantie valt, zijn eventuele reparatie- of revisiekosten voor de consument. In de praktijk is verversen beter en goedkoper dan doorrijden met oude ATF.

ONDERHOUDEN OF REPAREREN

Een onderhoudsbeurt voor een automatische transmissie kost 200 tot 400 euro. Dat lijkt prijzig, totdat je bedenkt dat repareren of reviseren precies tien keer zo duur is (2000 tot 4000 euro). Onderhouden is dus altijd voordeliger dan repareren.

Flushen gebeurt met behulp van een speciale machine en duurt twee tot drie uur.

vindt hij. "Sommige bedrijven beweren dat flushen een versleten transmissie kan repareren. Dat is onzin; olie repareert niets. Maar daardoor verwachten mensen een bakrevisie voor de prijs van verse olie, en zo werkt het helaas niet. Bovendien maken zij zo dubbele kosten, want een versleten bak vervuult schone olie. Na de revisie moet er dan weer nieuwe olie in."

Wanneer een autofabrikant geen verversingstermijn voorschrijft, adviseert Autrans de ATF elke 80.000 kilometer preventief te verversen. Wordt een kortere interval voorgeschreven, dan is het verstandig deze op te volgen. Bij aanschaf van een gebruikte auto is vaak onbekend of de ATF ooit is vernieuwd. "Als de automaat goed schakelt, is verversen meestal geen probleem tot 200.000 à 250.000 kilometer. Wanneer de ATF nooit is verversen en de kilometerstand ligt tussen 250.000 en 300.000, dan raden wij preventief verversen af. Spoelen kan vuildeeltjes losweken en die kunnen het brein of het oliefilter verstoppen, waardoor de bak stuk gaat." Tot slot een nuttig advies van Trapman: "Het is belangrijk dat bij het verversen ATF met exact de juiste fabrieksspecificaties wordt gebruikt, en geen universele. Zo hebben wij acht soorten transmissiespecifieke ATF op voorraad. De verkeerde olie doet meer kwaad dan goed." ■

